

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

Handläggare: Lisa Willman

DOM
2011-02-17
Meddelad i
Linköping

Mål nr
10203-10
Enhet 3
KLAGANDE
Eskilstuna City-Lab AB, 556781-8785
Olofslundsvägen 20
633 48 Eskilstuna
MOTPART
Landstinget Sörmland
611 88 Nyköping
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2011-02-18	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 21 december 2010 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 36552

Postadress
Box 194
611 25 Nyköping

Besöksadress
Folkungavägen 4

Telefon
0155-200450

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se

Telefax
0155-200490

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-15:00

BAKGRUND

Landstinget Södermanland (landstinget) har genomfört en förenklad upphandling enligt LOU. Upphandlingen avser tandtekniska tjänster.

Genom tilldelningsbeslut den 29 september 2010 tilldelades anbudsgivare upphandlingen enligt följande huvud- och delgrupper:

- Närservicelaboratorium, Eskilstuna – Tandstödd protetik, Tandstödd protetik cad-cam, Avtagbar protetik, Implantat, Implantat cad-cam, Ortodonti och Bettfysiologi,
- Närservicelaboratorium, Nyköping – Samtliga delgrupper
- Närservicelaboratorium, Katrineholm – Samtliga delgrupper
- Fjärrservicelaboratorium klass 1 – Tandstödd protetik, Tandstödd protetik cad-cam, Avtagbar protetik, Implantat, Implantat cad-cam, Ortodonti och Bettfysiologi.
- Fjärrservicelaboratorium klass 2 – Tandstödd protetik, Tandstödd protetik cad-cam, Avtagbar protetik, Implantat, Implantat cad-cam, Ortodonti och Bettfysiologi

I varje delgrupp hade anbuden fördelats så att den leverantör som rangordnats till nummer ett ska anlitas så länge han eller hon kan leverera enligt avtalade villkor, därefter sker avrop enligt den fastställda rangordningen. Eskilstuna City-Lab(bolaget) rangordnades som nummer tre i delgruppen Närservicelaboratorium, Eskilstuna- avtagbar protetik, som enda anbud i delgruppen Närservicelaboratorium, Eskilstuna- ortodonti, som nummer två i delgruppen Närservicelaboratorium, Eskilstuna- bettfysiologi, som nummer 25 i delgruppen Fjärrservicelaboratorium klass 1- ortodonti samt som nummer 11 i delgruppen Fjärrservicelaboratorium klass 1- bettfysiologi. Bolaget har ansökt om överprövning av upphandlingen. Förvaltningsrätten beslutade den 21 december 2010 med stöd av

16 kap. 2 § andra stycket LOU, i dess lydelse före den 15 juli 2010, att landstingets upphandling om tandtekniska tjänster, 10-008, inte får avslutas innan något annat har beslutats.

ANSÖKAN M.M.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen 10-008. De anser att landstinget i tilldelningsbeslutet frångått sitt särskilda språkkrav i punkt 3.6; T3 Mall för upphandlingskontrakt daterad den 18 mars 2010. Vidare anser de att landstinget gett vilseledande information i kravspecifikation punkt 2.2; T2-Kravspecifikation daterad den 18 mars 2010. Bolaget ifrågasätter landstingets miljöhänsyn då de valt långa flygtransporter istället för närproducerat. Bolaget yrkar att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen i dessa delar ska avslutas först efter att rättelse har skett. Bolaget anför till stöd för sin talan bl.a. följande. I särskilt språkkrav punkt 3.6; T3 Mall för upphandlingskontrakt daterad den 18 mars 2010, framhålls att den arbetande personalen skall kunna kommunicera på svenska. Landstinget har frångått det kravet då man har antagit leverantörer med tillverkning i Kina. Vidare anføres att punkt 2.2 i T2-Kravspecifikation daterad den 18 mars 2010 är vilseledande. Enligt kravspecifikationen krävs möjlighet att biträda vid färgtagning och analys. Det är vilseledande då man kan tro att det gäller arbeten som man ska utföra. Det brukliga är att man analyserar och tar färg på det man själv ska tillverka. Detta leder till att man får uppfattningen att alla sorters arbeten ska kunna utföras, särskilt som det krävs pris för samtliga åtgärder, ej endast lagningar och extremt akuta fall som det senare visade sig vara den enda som kan komma ifråga. Under dessa förutsättningar kommer inget närservicelaboratorium att kunna finnas kvar.

Landstinget motsätter sig bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Särskilt språkkrav punkt 3.6 i T3 Mall för upphandlingskontrakt är ett kontraktsvillkor som samtliga antagna leverantörer angivit att de uppfyller.

Landstinget saknar därför anledning att misstänka att de antagna leverantörerna inte kommer att uppfylla kravet. Till detta ska tilläggas att ingen av de antagna leverantörerna inom området fjärrservicelaboratorium klass 1 som har högre rangordning än bolaget utnyttjar underleverantörer med verksamhet i utlandet. Det finns heller ingen antagen leverantör med underleverantör i utlandet för leverans inom området närservicelaboratorium. Bolaget har endast lämnat anbud inom dessa två områden. Då ingen antagen leverantör, med högre rangordning än bolaget, utnyttjar underleverantörer med tillverkning i utlandet inom dessa områden kan bolaget inte anses ha lidit skada.

Angående det yrkade att punkt 2.2 i T2-Kravspecifikation daterad den 18 mars 2010 varit vilseledande anføres bl.a. följande. I punkten anføres att ett närservicelaboratorium ska när så påkallas kunna biträda vid färgtagning och gemensamma analyser av planerade bettrehabiliterande behandlingar. Av kravet framgår tydligt att ett närservicelaboratorium ska kunna erbjuda denna tjänst. Av rubriken till kravet, och i viss mån av texten framgår också att arbetena kommer att vara relativt sällsynta. Vid behov torde innebära att arbetena endast kommer att bli aktuella när behovet uppstår. Bolaget har i sitt anbud angivit att de uppfyller kravet och godkänner åtagandet. Huruvida det är affärsmässigt för leverantörer att lämna anbud i en upphandling med givna förutsättningar är inget som landstinget kan bedöma. Landstinget finner det även tveksam till om bolaget kan anses ha lidit skada av kravet då det endast ger uttryck för landstingets behov.

Bolaget har därefter anfört bl.a. följande. Angående det särskilda språkravet anser bolaget att eftersom det är lägsta pris som gäller för antaget anbud så kan gruppindelningen inte ha någon betydelse. Tandläkarna har redan uppmanats att använda fjärrlaboratorier klass 2 eftersom de är billigast. Enligt folktandvården måste synnerliga skäl föreligga för att frångå detta. Då rangordningen inom gruppen övergrips av rangordningen lägsta

pris så berörs bolaget i allra högsta grad. Till yttrandet har bifogats ett utdrag från ett antaget laboratoriums hemsida av vilket framgår att personalen inte kan svenska. Angående punkt 2.2 i T2-Kravspecifikation anser bolaget att begreppet ”vid behov” inte är helt tydligt. De uppskattar tillfällena till ca 2-3 tillfällen/dag, vilket enligt deras uppfattning inte är relativt sällsynt.

Landstinget gemämler bl.a. följande. Angående särskilt språkkrav anføres att landstinget antagit och rangordnat leverantörerna i upphandlingen utifrån tilldelningsgrunden ekonomiskt med fördelaktiga anbud. Förfrågningsunderlaget är transparent då det tydligt framgår att skillnaden mellan fjärrklass 1 och 2 är skillnader i leveranstid. Landstinget försöker precis som alla andra organisationer att ha så låga kostnader som möjligt. Angående punkt 2.2 i kravspecifikationen anføres att det är svårt att uppskatta hur stort behovet av biträde vid analyser och provtagning är men det är viktigt för landstinget att ha möjlighet att få hjälp med detta när behovet uppstår.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämplig lagstiftning är enligt övergångsbestämmelser lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, i dess lydelse före den 15 juli 2010.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår följande. Upphandlande myndigheter skall behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttagas.

I 6 kap. 13 § LOU framgår att en upphandlande myndighet får ställa särskilda sociala, miljömässiga och andra villkor för hur ett kontrakt ska fullgöras. Dessa villkor ska anges i annonsen om upphandling eller i förfrågningsunderlaget.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Av förarbetena(prop. 2006/2007:178 s. 132) framgår att principen om icke-diskriminering innebär att även om den upphandlande enheten inte förväntar sig några utländska anbud får den vid utformandet av förfrågningsunderlaget inte införa krav som enbart svenska företag känner till eller kan utföra.

T3 Mall för upphandlingskontrakt daterad den 18 mars 2010 punkt 3.6:

3.6 Särskilda krav

Leverantören och den arbetande personalen som utför tandtekniskt arbete skall kunna kommunicera på svenska språket (tal och förståelse) med tandläkare vid avrop och under arbetets gång.

T2-Kravspecifikation daterad den 18 mars 2010 punkt 2.2:

2.2 Vid behov

Ett närservicelaboratorium skall när så påkallas kunna biträda vid färgtagning och gemensamma analyser av planerade bettrehabiliterande behandlingar.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Förvaltningsrätten har att ta ställning till huruvida landstinget frångått sitt särskilda språkkrav i punkt 3.6; T3 Mall för upphandlingskontrakt daterad

den 18 mars 2010. Samt huruvida landstinget gett vilseledande information i kravspecifikation punkt 2.2; T2-Kravspecifikation daterad den 18 mars 2010 och om landstinget ej tagit olika miljöaspekter i beaktande vid sitt beslut.

Angående det särskilda språkravet gör förvaltningsrätten följande bedömning. Enligt 1 kap 9 § LOU ska den upphandlande enheten behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Landstinget har satt upp som krav att den arbetande personalen som utför tandtekniskt arbete skall kunna kommunicera på svenska språket med tandläkaren vid avrop och under arbetets gång. Landstinget hade inte kunnat, med beaktande av de gemenskapsrättsliga principerna, utesluta anbud från företag i andra länder än Sverige. Landstinget har antagit anbud från företag med laboratorium i utlandet. Det har i målet inte visats annat än att förevarande språkrav uppfylls varför förvaltningsrätten gör den bedömningen att landstinget inte frångått sitt språkrav.

Angående frågan huruvida landstinget gett vilseledande information i kravspecifikation punkt 2.2 gör förvaltningsrätten följande bedömning. I kravspecifikationen punkt 2, Närservicelaboratorier, finns tre underrubriker; 2.1 Normala arbeten, 2.2 Vid behov och 2.3 Ort. Bolaget har i sitt anbud angivit att de uppfyller kravet och godkänner åtagandet. När behov uppstår ska bolaget kunna biträda vid färgtagning och gemensamma analyser av planerade bettrehabiliterande behandlingar. Formuleringen ”vid behov” får tolkas som att behövligheten av den efterfrågade tjänsten svårigen kan förutspås i förväg men att landstinget önskar att antaget anbud ska kunna utföra tjänsten vid förfrågan därom. Kravet är således att bolagen som lämnar anbud har möjlighet att tillstå med tjänsten att biträda vid färgtagning och gemensamma analyser av planerade bettrehabiliterande behandlingar, inte hur ofta de har möjlighet att utföra nämnda tjänst. Förvaltningsrätten finner med detta att kravspecifikationen inte kan ses som vilseledande.

Huruvida landstinget inte beaktat miljöaspekter vid sitt beslutstagande gör förvaltningsrätten följande bedömning. Enligt 6 kap. 13 § LOU får en upphandlande enhet ställa särskilda miljömässiga villkor vilket då ska anges i annonsen om upphandling eller i förfrågningsunderlaget. Förvaltningsrätten finner inte att några sådana villkor uppställts varför de heller inte kan ses som krav. Sammantaget ska därmed ansökan om överprövning avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU).

Helena Sohl

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU